

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

УХВАЛЕНО
Рішенням вченої ради
Харківського національного
економічного університету імені
Семена Кузнеця
від 24.04.2024 р. протокол №5

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказом ректора Харківського
національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
Від 24.04.2024 року №105

Володимир ПОНОМАРЕНКО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Доктор філософії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	29 Міжнародні відносини
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

ПРЕАМБУЛА

Склад робочої групи освітньо-наукової програми
«Міжнародні відносини»:

(зі змінами згідно наказу ректора №296 від 01.10.2024 р.)

Требін Михайло Петрович – професор кафедри міжнародних відносин і політичної філософії, доктор філософських наук, професор, гарант ОНП;

Кузь Олег Миколайович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин і політичної філософії, член робочої групи за ОНП;

Романюк Олександр Іванович – доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин і політичної філософії, член робочої групи за ОНП;

Коротков Дмитро Сергійович – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин і політичної філософії, член робочої групи за ОНП;

Згурська Юлія Вікторівна – заступник директора Департаменту міжнародного співробітництва Харківської міської ради, член робочої групи за ОНП;

Непчатов Данило Олександрович – здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

Розглянуто на засіданні кафедри міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії, протокол № 4 від 27.11.2023.

Розглянуто вченою радою факультету міжнародних відносин і журналістики, протокол № 10 від 15.12.2023.

ОНП розроблено на підставі:

1) законодавчих та нормативних актів України:

Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»;

Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами);

Національного класифікатору України «Класифікатор професій ДК003:2010», затвердженого Наказом Держспоживстандарту України №327 28.07.2010 р. (із змінами);

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами);

Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ №44 від 12 січня 2022 р.;

2) нормативних документів ХНЕУ ім. С. Кузнеця:

Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця;

Положення про організацію освітнього процесу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця;

Кодексу академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

- 3) аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту;
- 4) вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду;
- 5) пропозицій роботодавців.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

I. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь, що присвоюється	Доктор філософії
Галузі знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальності	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії 0312 Political sciences and civics
Спеціалізація	–
Освітня програма	Міжнародні відносини / International relations
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та терміни навчання	очна (денна, вечірня) форма – 60 кредитів, 4 роки; заочна форма – 60 кредитів, 4 роки
Наявність акредитації	–
Мова навчання / оцінювання	Українська
Структурний підрозділ відповідальний за ОП	Кафедра міжнародних відносин і політичної філософії
Вимоги до зарахування	Згідно з Правилами прийому до аспірантури Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, до аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому.
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій
Кваліфікація	Ступінь вищої освіти – доктор філософії

в дипломі	Галузь знань – 29 Міжнародні відносини Спеціальність – 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Освітня програма – Міжнародні відносини
Мета освітньої програми	Підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, здатних розв’язувати комплексні проблеми міжнародно-політичного середовища, створювати оригінальні наукові дослідження та займатись педагогічною діяльністю
Фокус та особливості (унікальність) програми	Формування дослідницьких та експертно-аналітичних компетентностей, достатніх для проведення оригінальних наукових розвідок та побудови професійної кар’єри. Ключові слова: міжнародні відносини, світова політика, міжнародні комунікації, міжнародні організації, міжнародні регіони, міжнародна безпека, міжнародні неурядові організації, міжнародно-політичні дослідження
Опис предметної області	<p>Об’єкти вивчення – концептуальні та методологічні засади дослідження міжнародних відносин у їх нерозривному міждисциплінарному та міжгалузевому поєднанні щодо діяльності суб’єктів міжнародного середовища у процесі еволюції міжнародного співробітництва за умов глобальної невизначеності.</p> <p>Цілі навчання – набуття здатності розв’язувати комплексні завдання та проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері міжнародних відносин, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики за умов невизначеності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області – філософія та методологія науки; парадигмальний простір осягнення феномену політики та міжнародних відносин; концептуальне підґрунтя філософії та соціології міжнародних відносин; понятійно-категоріальний інструментарій міжнародно-політичної науки, необхідний для виконання дисертаційного дослідження.</p> <p>Методи, методики та технології – загальнологічні, теоретичні, емпіричні методи наукового пізнання; якісні та кількісні методи та методики пошуку й оброблення інформації; методики оцінювання, моделювання та прогнозування розвитку міжнародних відносин на різних рівнях; сучасні цифрові технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та спеціалізоване програмне забезпечення</p>
Академічна мобільність	Академічна мобільність аспірантів реалізується відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579, постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання студентів та стажування (наукового стажування) аспірантів, ад’юнктів і докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном». Право здобувача освітньо-наукової програми на академічну мобільність регулюється Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти

	<p>ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі (поза аспірантурою) та докторантурі Харківського національного економічного університету імені Сємена Кузнеця.</p> <p>Право на академічну мобільність аспірантів може бути реалізоване на підставі: міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки; міжнародних програм та проєктів; договорів про співробітництво між університетом та іншими вітчизняними або іноземними закладами вищої освіти (науковими установами); власної ініціативи аспіранта чи докторанта, підтриманої адміністрацією університету, на основі індивідуальних запрошень та індивідуальних договорів. Формами академічної мобільності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є: навчання за програмами академічної мобільності; мовне стажування; наукове стажування</p>
Академічні права	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
Професійні права	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інших посадах, що потребують кваліфікації доктора філософії з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій у дослідницьких установах і підрозділах підприємств, установ, організацій
Працевлаштування випускників	<p>Працевлаштування в органах державної влади, міжнародних організаціях (урядових та неурядових), науково-дослідних інститутах, наукових та аналітичних центрах, організаціях різних форм власності (державних і приватних), діяльність яких пов'язана зі сферою міжнародних відносин, а також у закладах вищої освіти на посадах науково-педагогічних/педагогічних чи наукових співробітників та на адміністративних посадах.</p> <p>Зокрема, згідно з ДК 003:2010 Класифікатор професій (зі змінами, внесеними 25.10.2021) фахівці, які здобули вищу освіту за освітньо-науковою програмою «Міжнародні відносини», можуть обіймати посади:</p> <p>1120.2 Вищі посадові особи місцевих органів державної влади 1120.3 Дипломатичні представники 1141.1 Вищі посадові особи політичних партій 1142.1 Вищі посадові особи професійних спілок 1143.2 Вищі посадові особи інших самоврядувальних організацій 1143.4 Вищі посадові особи інших громадських організацій в соціально-культурній сфері 1143.5 Вищі посадові особи органів місцевого самоврядування 2310.1 Професори та доценти 2310.2 Викладач вищого навчального закладу 2419.2 Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою 2419.3 Спеціаліст державної служби 2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади) 2419.3 Радник (органи державної влади) 2443.1 Політолог-міжнародник 2433.1 Науковий співробітник (інформаційна аналітика) 2443.1 Науковий співробітник-консультант (політологія) 2443.2 Експерт із суспільно-політичних питань 2443.2 Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших</p>

громадських організаціях)
 2443.2 Політичний оглядач
 2443.2 Політолог
 2451.2 Коментатор

II. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері міжнародних відносин, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК04. Здатність переосмислювати наявне і створювати нове цілісне знання в професійній сфері та розв'язувати складні соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.</p> <p>ЗК05. Здатність подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.</p> <p>ЗК06. Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій та наукової полеміки.</p> <p>ЗК07. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК01. Здатність використовувати знання про сучасні парадигми, теоретичні напрями, концепції та методи досліджень в галузі міжнародних відносин, політичних та соціальних наук.</p> <p>СК02. Здатність до аналітичного мислення та практичних навичок систематизації інформації з метою обробки великих масивів даних, здійснення оцінювання та прогнозування міжнародних відносин.</p> <p>СК03. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.</p> <p>СК04. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід і враховувати неполітичні аспекти при розв'язанні комплексних проблем міжнародних відносин та проведенні досліджень.</p> <p>СК05. Здатність здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.</p> <p>СК06. Здатність виокремлювати та аналізувати взаємообумовленість внутрішньої та зовнішньої політики України та інших держав, виявляти тренди глобального та регіонального структурування світового порядку.</p> <p>СК07. Здатність застосовувати інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.</p> <p>СК08. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних відносин та світової політики.</p> <p>СК09. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері політичних наук і міжнародних відносин.</p>

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком (**Таблиця 1 Пояснювальної записки**).

III. Нормативний зміст підготовки доктора філософії за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання, дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на межі предметних галузей з урахуванням сучасних тенденцій та трендів останніх досягнень світової науки.

РН02. Критично мислити, узагальнювати й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, приймати ефективні рішення на основі сучасних методів прийняття рішень, логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів.

РН03. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН04. Використовувати концептуальні напрацювання теоретичної та практичної філософії, епістемології та філософії науки, ґрунтовні знання про теоретичні / прикладні дослідження у сфері міжнародних відносин та світової політики

РН05. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії, парадигми міжнародно-політичної науки, новітні підходи до функціонування і розвитку світової політики та міжнародних відносин.

РН06. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими проєктами, які дають можливість розв'язувати комплексні проблеми у сфері міжнародних відносин, створювати нове цілісне знання з врахуванням соціокультурних, економічних, екологічних та правових аспектів на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності, забезпеченням прав інтелектуальної власності щодо результатів проєктів.

РН07. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми міжнародних відносин державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН08. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні наукові розвідки.

PH09. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з міжнародних відносин з використанням сучасного наукового інструментарію.

PH10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціальних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері міжнародних відносин, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH11. Застосовувати сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням сучасних цифрових технологій та спеціалізованого програмного забезпечення для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.

PH12. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері знань про політику та міжнародні відносини, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

IV. Структура освітньої програми підготовки докторів філософії

4.1. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня доктора філософії

Обсяг освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії освітньої програми «Міжнародні відносини» на базі другого рівня вищої освіти (магістра) – 60 кредитів ЄКТС.

Вибіркова складова освітньо-наукової програми становить не менше як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Термін навчання: очна (денна, вечірня) форма – 4 роки; заочна форма – 4 роки.

4.2. Структура освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ

Галузь знань **29 Міжнародні відносини,**

спеціальність: **291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**

освітня програма **Міжнародні відносини**

№	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	Кредити ЄКТС	Структура, %
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>1</i>	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	31	51,7%
<i>2</i>	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	5	8,3%

ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
3	<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	14	23,3%
4	<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>	10	16,7%
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ :		60	100%
<i>в тому числі: вибіркова складова</i>		15	25%

Код ОК	Освітні компоненти (навчальні дисципліни, практики)	Кредити ЄКТС	Форми підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК1	Академічна англійська мова для науковців	5	Іспит
ОК2	Академічна українська мова для науковців	3	Іспит
ОК3	Філософія науки	4	Залік
ОК4	Методологія та організація наукових досліджень	6	Залік
ОК5	Математичні методи та моделі у наукових дослідженнях	5	Залік
ОК6	Тренінг курс: Педагогічна майстерність	3	Залік
ОК7	Педагогічна практика	5	Звіт
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК1	Вибіркова навчальна дисципліна 1.1	5	Залік
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ОК8	Теорія та методологія політичних наук	4	Іспит
ОК9	Криза світового порядку та основні тенденції розвитку міжнародних відносин на початку ХХІ століття	5	Залік
ОК10	Геостратегія в сучасному світі	5	Залік
<i>ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ</i>			
ВК2	Вибіркова навчальна дисципліна 2.1	5	Залік
ВК3	Вибіркова навчальна дисципліна 2.2	5	Залік

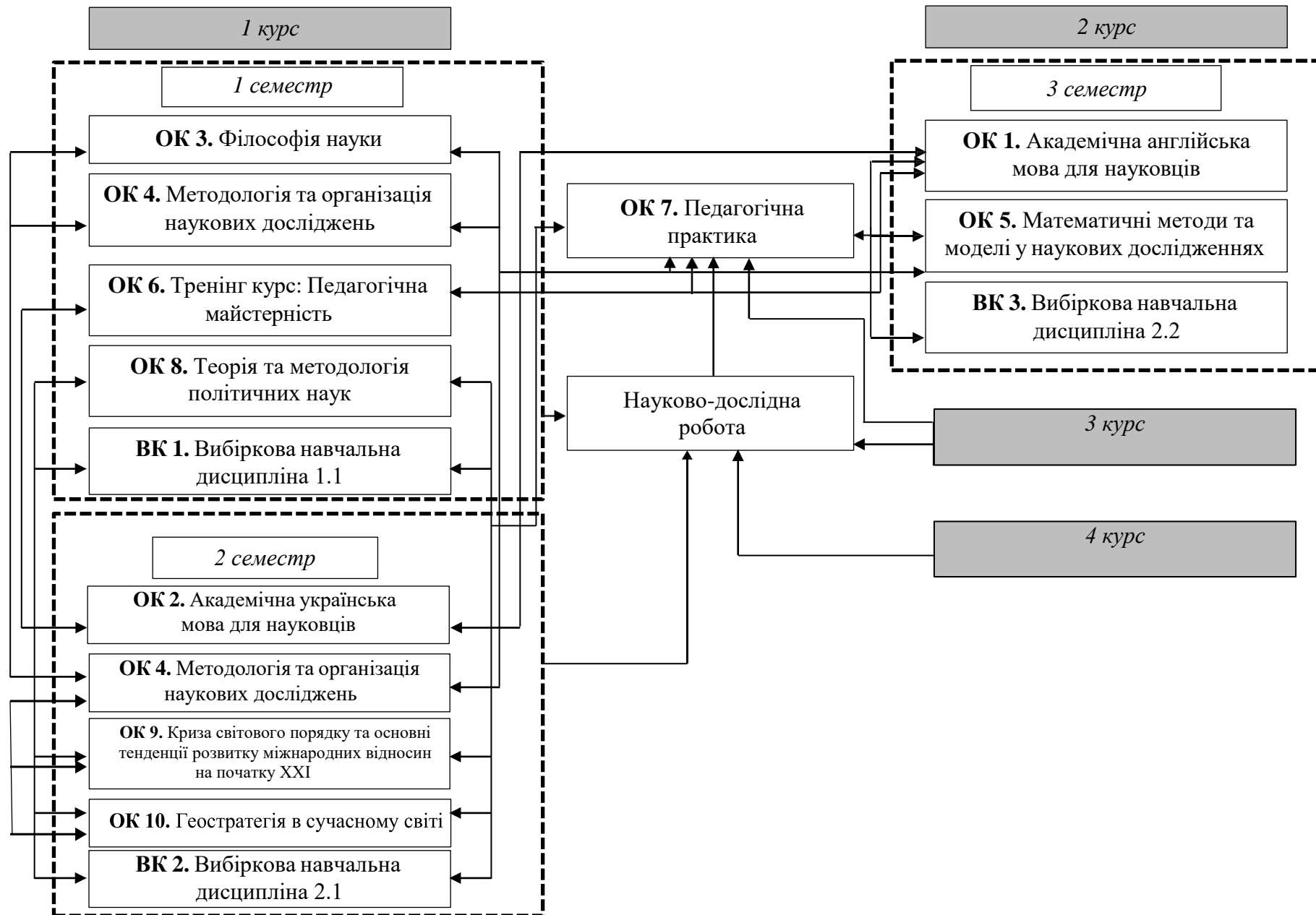
Відповідно до абз. 4 п. 26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ №261 від 23.03.2016 р.,

аспіранти мають право вибрати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та завідувачем відділу аспірантури і докторантури (в обов'язі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС).

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається 15 кредитів ЄКТС (25% від загального обсягу) та входить до загального обсягу кредитів. Індивідуальний навчальний план аспіранта окрім обов'язкових складових містить перелік дисциплін за вибором аспіранта.

Вибіркова складова полягає у вільному виборі аспірантами загальних та професійних дисциплін, які потребує виконання дисертаційного дослідження. Аспірант також має право обрати дисципліну, яка пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням із своїм науковим керівником. Взяти участь у формуванні вибіркової складової можуть усі кафедри університету.

4.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми «МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ» третього (освітнього-наукового) рівня вищої освіти

V. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та плану наукової роботи. Звітування за виконанням плану проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері міжнародних відносин або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Вимоги до оформлення дисертацій встановлює МОН України. Обсяг основного тексту дисертації 6,5 – 8,5 авторських аркуша. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи), де відбувається захист.
Вимоги до публічного захисту	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

VI. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості в Університеті розроблені на підставі Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Політика щодо забезпечення якості вищої освіти	Політика Університету щодо забезпечення якості реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням всіх структурних підрозділів Університету та учасників освітнього процесу. Є публічною та відкритою для всіх учасників освітнього процесу, а також різних стейкхолдерів. Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця: відповідальності; відповідності; адекватності; автономності; вимірюваності; академічної культури; відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в ХНЕУ ім. С. Кузнеця: формалізація політики якості, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості; розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього
---	--

	<p>процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стейкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої діяльності та якістю освіти; залучення стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти тощо) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах закладів вищої освіти, виконання ліцензійних вимог, акредитації.</p>
<p>Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм</p>	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними актами в ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми, тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: а) щорічно за результатами моніторингу; б) після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти.</p>
<p>Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах (технологічних картах) навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (електронний журнал) та інформаційного середовища Персональної навчальної системи (ПНС) Університету. Оприлюднення результатів успішності, оцінювання результатів навчання відбувається через звіт «Інформація про поточну успішність та відвідування занять за навчальними дисциплінами семестру» (сайт Університету) та на сайті Персональних навчальних систем. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою Університету (або іншого закладу вищої освіти чи наукової установи), утвореною для проведення разового захисту, на</p>

	підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.
Забезпечення якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання	Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачем вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.
Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та у різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності); набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади; формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо. Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково- педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом навчального року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету.
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)	Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів вищої освіти. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студенто-центрованого навчання. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньої-професійної програми та реалізується через Персональну навчальну систему ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.

Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	<p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.</p>
Публічність інформації про освітні програми, освітню, наукову діяльність	<p>Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про діяльність за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-наукова програма «Міжнародні відносини» публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця та на сторінці кафедри міжнародних відносин, політичних наук і практичної філософії – http://www.kafmvp.hneu.edu.ua/, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, здобувачів вищої освіти, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.</p>
Забезпечення академічної доброчесності	<p>Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами ХНЕУ ім. С. Кузнеця: Кодекс академічної доброчесності; Кодекс професійної етики та організаційної культури працівників і здобувачів вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця; Положення про комісію з питань академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтернет-ресурсів та системи StrikePlagiarism.com, що діє на підставі Ліцензійного Договору про надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням. ХНЕУ ім. С. Кузнеця у своїй діяльності дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, недопущення дискримінації. Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій регламентує застосування заходів щодо виявлення та попередження конфліктних ситуацій, алгоритм дій у зв'язку із встановленням таких ситуацій та способи їх врегулювання. Зокрема, у наукових публікаціях та усних висловлюваннях забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті, заохочується (у випадку доречності) наголошення на важливості принципів гендерної рівності та недискримінації, запобігання корупції, презентування даних у аналітичних матеріалах з урахуванням гендерної та недискримінаційної компоненти аналізу.</p>

Пояснювальна записка

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК і матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей представлені в Таблицях 1 і 2.

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей (результатів навчання)	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Загальні компетентності				
ЗК01	Зн1		К1	
ЗК02	Зн1	Ум1		
ЗК03	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК04	Зн1	Ум2; Ум3	К1	АВ1; АВ2
ЗК05	Зн1	Ум1	К1; К2	АВ1
ЗК06		Ум1	К1; К2	АВ1

ЗК07	Зн1	Ум2; Ум3	К1	АВ1; АВ2
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	Зн1	Ум1	К1	АВ1
СК02		Ум1; Ум2	К2	АВ1
СК03		Ум1; Ум2	К2	АВ1
СК04	Зн1	Ум2; Ум3	К1	АВ2
СК05	Зн1	Ум1	К1; К2	АВ2
СК06		Ум1		АВ1
СК07		Ум1		АВ1; АВ2
СК08		Ум2; Ум3	К1	АВ1; АВ2
СК09	Зн1	Ум1	К1; К2	АВ1; АВ2

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонент

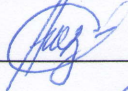

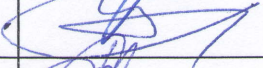

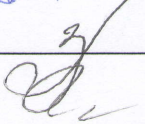
Програмні результати навчання	Компетентності															
	Інтегральна компетентність															
	Загальні компетентності							Спеціальні (фахові) компетентності								
	ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	ЗК05	ЗК06	ЗК07	СК01	СК02	СК03	СК04	СК05	СК06	СК07	СК08	СК09
PH01	OK3 OK4 OK8 OK10	OK3 OK4 OK8 OK10		OK4 OK8 OK9 OK10				OK3 OK8 OK10	OK4 OK9 OK10		OK4 OK8 OK10		OK1 OK9 OK10		OK8 OK9 OK10	
PH02	OK3 OK10	OK3 OK10							OK3 OK9 OK10						OK9 OK10	
PH03		OK4 OK5							OK4 OK5					OK4 OK5		
PH04	OK3 OK8 OK10			OK8 OK10				OK3 OK8 OK10			OK8 OK10					OK7
PH05	OK8 OK10		OK9					OK8 OK10		OK8 OK9 OK10	OK8 OK9 OK10		OK1 OK9 OK10		OK8 OK9 OK10	
PH06		OK4 OK8 OK10		OK4 OK8 OK9 OK10			OK3 OK8		OK4 OK9 OK10	OK4 OK8 OK9 OK10					OK8 OK9 OK10	
PH07			OK1		OK1 OK2 OK7	OK1 OK2							OK1 OK2			OK1 OK2 OK7
PH08	OK4 OK5 OK8	OK4 OK8 OK5						OK8	OK4 OK5 OK9	OK4 OK8 OK9				OK4 OK5		
PH09				OK8 OK9 OK10			OK3 OK8			OK8 OK9 OK10	OK8 OK9 OK10					
PH10	OK3 OK4 OK8 OK10			OK4 OK8 OK10		OK8	OK3 OK8	OK3 OK8 OK10		OK3 OK4 OK8 OK10	OK4 OK8 OK10					

PH11	OK4 OK5	OK4 OK5													OK4 OK5			
PH12	OK6 OK8				OK6 OK7	OK6		OK6 OK8										OK6 OK7

Гарант ОНП «Міжнародні відносини»

Михайло ТРЕБІН

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми «Міжнародні відносини»

Назва структурного/ функціонального підрозділу/ посадова особа	Дата, підпис
1. Завідувач відділу аспірантури і докторантури	
2. Відділ забезпечення якості освіти	
3. Завідувач кафедри міжнародних відносин і політичної філософії	
4. Проректор з навчально-методичної роботи	
5. Перший проректор	3/

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «Міжнародні відносини» за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» третього рівня вищої освіти у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця

Освітньо-наукова програма, що рецензується, стосується *підготовки докторів філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»*. Вводиться вперше.

Актуальність цієї програми підтверджується сучасними світовими та регіональними тенденціями. Процеси глобалізації впливають на всі сфери діяльності (міжнародні, економічні, політичні, культурні) як окремої держави так її структурних компонентів (наприклад, регіональних, субнаціональних утворень). Регіональні гравці та міські агломерації стають автономними центрами сили, що змушує роботодавців (від приватних компаній, громадських організацій до органів місцевого самоврядування) звернути увагу на фахівців у галузі міжнародних комунікацій, міжнародно-політичного аналізу, міжнародних відносин у широкому сенсі.

Освітньо-наукова програма створена відповідно до потреб державного, регіонального ринку праці в кадрах з вищою професійною освітою, які мають відповідати запитам економіки знань, швидко адаптуватися до нових умов, бути спроможними задовольняти інтереси суспільства, формувати, відтворювати та транслювати соціальні норми / цінності, життєво необхідні для нього. Для повоєнного відновлення країни, налагодження міжнародної співпраці, реалізації стратегії сталого розвитку України та її регіонів стає актуальним питання підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення управлінських і експертно-аналітичних функцій у сфері міжнародних комунікацій.

Пропонована освітньо-наукова програма є цілісною та чітко структурованою, містить логічно узгоджені навчальні дисципліни, необхідні для якісної підготовки науковців вищого рівня кваліфікації, здатних формулювати і розв'язувати комплексні наукові й практичні проблеми міжнародних відносин.

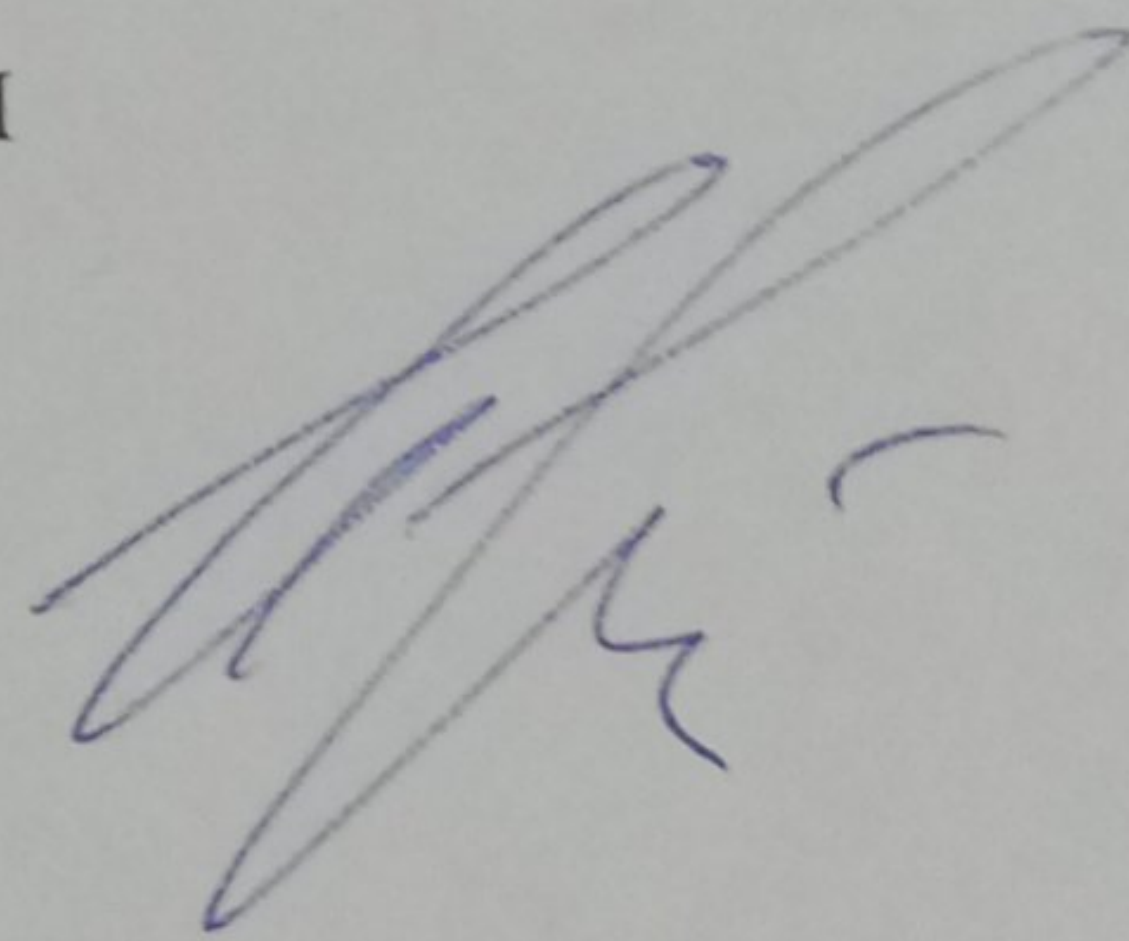
У програмі ґрунтовно розкрито цілі та особливості підготовки докторів філософії, нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, способи викладання та оцінювання, структуру освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії, форми атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що передбачає інформаційне, ресурсне забезпечення освітнього процесу і дотримання принципів академічної доброчесності.

Схвальних відгуків заслуговує вибіркова компонента освітньо-наукової програми, оскільки дає змогу підготувати майбутнього доктора філософії як ефективного науково-педагогічного працівника, так і практика у сфері міжнародних відносин, здатних обіймати посади у підрозділах наукових та державних установ, профільних кафедрах закладів вищої освіти, в органах державної влади та місцевого самоврядування, громадських організаціях, на підприємствах.

Освітньо-наукова програма передбачає академічну мобільність, містить дисципліни для оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, здобуття мовних компетентностей та набуття універсальних навичок науковця вищого рівня кваліфікації.

Аналіз освітньо-наукової програми «Міжнародні відносини» дає підстави рекомендувати її для підготовки докторів філософії третього освітньо-наукового рівня вищої освіти. Вона відповідає сучасним вимогам і здатна забезпечити підготовку фахівців найвищої кваліфікації на рівні відповідних фахівців з міжнародних комунікацій, міжнародно-політичного аналізу.

доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародних відносин
Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Ігор ІЩЕНКО